

Metrobüs tarzı bir sistem olmalı

■ TRABZON Şehir Plancıları

Odası Başkanı Ercan Şen, hem kentin kronikleşen sorunlarına dikkat çekti hem de çözüm önerileri sundu. Kentte zaman zaman tartışmalara

yol açan hafif raylı sistem hakkındaki görüşlerini dile getiren Başkan Şen, metrobüs tarzı bir sistemin kent için daha uygun olduğunu savundu.

□ Röpörtaj 2'de

Şehir Plancıları Odası Trabzon Şube Başkanı Ercan Şen, kentin sorunlarına dikkati çekti

Metrobüs tarzı bir sistem olmalı

Trabzon Şehir Plancıları Odası Başkanı Ercan Şen, hem kentin kronikleşen sorunlarına dikkat çekti hem de çözüm önerileri sundu. Özellikle ulaşım alanında yaşanan sorunlara dikkati çeken Başkan Şen, Ulaşım Master Planı'nın önemini vurguladı. Kentte zaman zaman tartışılmaya yol açan hafif raylı sistem hakkındaki görüşlerini dile getiren Başkan Şen, metrobüs tarzı bir sistemin kent için daha uygun olduğunu savundu. İşte Başkan Şen'in sorunlarına verdiği cevaplar...

Şehir Plancıları Odası olarak sizce Trabzon'un en önemli sorunları neler?

Ercan Şen: Bizim meslek alanımız nerdeyse kentteki tüm sorunların yüzde doksanıyla alakalıdır. Sokakta dolaştığımız mekânlardan tutunda yaşadığımız alanlara kadar, okula gittiğimiz mekânlardan dinlenmek için oturma odasına kadar bütün her şey kent planlama ve şehir planlamasını ilgilendiren alanlar. Taşkınlar, kıyılar, kent ve kırsalda aynı şekilde bizimle ilgili.

Trabzon'daki birçok şey sorun gözüküyor. Tabii bu son yıllarda arttı. Bizim kentimizin makro formu değişmiş oluşumuna alakalıdır. Kentle ilgili benden başka insanlara sorduğumuzda da ilk cevap verilecek şey ulaşım sorunu şudur. Ciddi bir ulaşım sorunu var. Tabii ki ulaşım bizim için ana başlık bir ulaşım sorunu diyorum ama bunun içinde bir sürü alt başlıklar var. En son yapılan dolmuş modernizasyonu da bu ulaşım sorununun içerisinde, toplu taşıma zaman içerisinde yaya yolları da otomatik sorunu da bu ana başlığın içinde.

Baktığımız zaman sıklıkla söylenilen hafif raylı sistem de ulaşım sorununun içerisinde ama kente sağlanan bir şey var ki insanlar bir yere ulaşmakta problem yaşıyorlar hem zamansal problem yaşıyorlar hem konforla alakalı bir problemi var. Akademi insanları bir noktadan bir noktaya hareket etmelerinde sıkıntı var. Öyle bir çağda yaşıyoruz ki artık bizim için zaman çok önemli. O zaman da trafik ve benzeri yerlerde geçirmek istemiyor insanlar. Bir de şöyle düşünmek lazım çağdaş medeni toplumunda bir gereği ulaşım sorunlarını çözümlenmiş olmak. Bizde toplu taşıma çok kullanılan bir ulaşım alternatifi değil bir dolmuşların sıklıkla kullanılıyor. Çoğu arkadaşlarımızın da toplu taşıma olduğunu söylüyor ama yarı toplu taşıma diyebiliriz. Kamu yararına çalışan bir meslek grubu ama toplu taşıma değil bir toplu taşımaya daha çok toplu taşımayla otobüs ve benzeri, hafif raylı sistem, metro, metrobüsler toplu taşıma diyorum sistemleri belli olan, hareket saatleri belli olan taşıma kapasitesi daha fazla olan sistemlere diyoruz.

günebakş: Trabzon'un toplu taşıma sistemi nasıl?

Ercan Şen: Trabzon'da böyle bir toplu taşıma sistemi yok. Otobüs üzerinden devam ediyor sistem ama otobüslerde de bir problem var. Kalkış, gidis beklemeye sürelerinde ve güzergâhlarında problemler var. İnsanlara yürütme mesafesinde olan bir kenti diyoruz. Bunun anlamı şu bulunduğumuz noktadan 15 dakikaya da yarı saatte yürüyerek hem doğu hem batı istikametinde bazı yerlere ulaşabiliyoruz çünkü bir bitye olarak belli bir yarıya gelmiş insanlar yaklaşık 14 kilometreyi yarı saatte yürüyerek biliyorlar ama baktığımız zaman aslında bir yürütme mesafesinde bir kent, aslında tektir de kullanılmadan bir yerlere hareket edebiliyor. O imkanları sağlayacak bir ulaşım sisteminiz yok bizim. Yollarımızda da problemlerimiz var karayolularımızda. Dolmuşlarda bunun içine katılınca ve özel

trafikte için içine girince kesmekeş bir trafik sıkıntısı ortaya çıkıyor. Tabii bunun çözüm biraz zor. 10 yıldır bunu söylüyoruz son yıllarda benden başka meslek odaları da bunu söylemeye başladı. Bu kent için ulaşım ana planı dediğimiz bir plan yapılması gerekiyor. Bu Ulaşım Ana Planı denen şey hangi ulaşım türlerini kullanacağı, bu kente nasıl bir ulaşım yapacağını öngören bir bilimsel akademik çalışmadır. Aslında tüm verilerin toplandığı bir çalışmadır. Mesela Trabzon içerisinde hareket eden insan sayısını bilmiyoruz, dolmuşu kullanan sayısını bilmiyoruz. Belki bu çalışmalarda belediye tarafından yapılmış olanlar var ama bu söylediğim her şeyin içine dahil olduğu bilimsel bir çalışmadır. Bu ne demek? Size kente kullanacağımız ulaşım sistemini verecek. Toplu taşıma mı, yoksul dolmuş sistemi ya da başka bir hafif raylı sistem

Ulaşım Master Planı yani Ulaşım Ana Planı'nda olması gerekiyor. Yolların bile hangi güzergâhla kente dolacağı nerelerden gidip geleceği ya da bu açığı yaya alanları dediğimiz şeylerin nasıl düzenleneceğini hep o belge düzenliyor. Onun yapılması gerekiyor. En başta da dediğim gibi ulaşım sorunu bizim kentin başlıca sorunlarından bir tanesidir yıllardır öyleymiş bundan 20-30 bekle 50 yıl önce sahili devlet yokmuş varmış. Bu sahili yolu doluyordu doğru kaydırmış ikinci bir sahili yolu gerçekleştirilmiş o sahili yolu da çözümlenmiş. Tanjant yolu yapılmış. Tanjant yolu da bu sefer çözüm olmamış bu sefer Kanuni Bulvarını yapmaya başladık. Şimdi Kanuni Bulvarı da ciddi sorunu bir yol çözümlenmiş kentin içerisinde geçen kenti yapması konusunda çok bozan bir yol huzuna döndü aslında kent için yeni yolun türü de değişti. Büyük ihtimalle de Kanuni Bulvarı da bu sorunu çözmez. Bu dediğim çalışmaya yapılmadığı için toplu taşıma bir entegre olmadı. İçin biz hep şahsi kullanımları araçlara geçirdik. Herkesin bireysel olarak kullanabileceği bir araçta gidilebilir bir yol yapıyoruz Kanuni Bulvarı da o yöyledir. Tanjant da öyle ondan önceki dönemlerde öyle hepisi özel araç kullanıma yönelik yollar.

günebakş: Ulaşım sorunu sizce nasıl çözülür?

Ercan Şen: Şimdi sıklıkla Güney Çevre Yolu diyoruz. Güney Çevre Yolu'nun bir şekilde projelendirilmesi düşünülmeli, geleceğe yönelik kâfalarla bir soru işaret olmasın veya simdiden bununla ilgili hazırlık başlamak lazım. Belki de ileride o da bu sorunu çözümlenecek ama önce bahsettiğim o bilimsel çalışmaya başlamalıdır. Bu çalışmaya başlamadan önce bu sorunu tespit edip onun üzerinden çözüm

"Biz kentsel bellek, geçmiş dediğimiz şeyleri kaybetmeye başladık. Mesela kentin belleğinde olan örnek gösterebileceğimiz mekânların ortadan kalktığını görmeye başladık. Kadınlar pazarnın yeniden rehabilite edilip taşınması ama biz zamanında kadınlar pazarnın mevcut haliyle kalp rehabilitasyonu edilemesini söylemiştik."

günebakş: Böyle bir çalışma Trabzon'a nasıl katkı sağlar? Sizden dinleyelim.

Ercan Şen: Bu çalışmanın önemi çok. Sadece ulaşım değil kentteki diğer mekânların ulaşımına da kolaylaştırarak. Siz konut alanı düzenliyorsanız veya bir ticaret alanı düzenliyorsanız ya da bir çalışma, bir sanayi alanı düzenliyorsanız ona nasıl ulaşacağınız

"10 yıldır bunu söylüyoruz son yıllarda benden başka meslek odaları da bunu söylemeye başladı. Bu kent için ulaşım ana planı dediğimiz bir plan yapılması gerekiyor. Bu Ulaşım Ana Planı denen şey hangi ulaşım türlerini kullanacağı, bu kente nasıl bir ulaşım yapacağını öngören bir bilimsel akademik çalışmadır."

"Ciddi bir ulaşım sorunu var. Tabii ki ulaşım bizim için ana başlık bir ulaşım sorunu diyorum ama bunu içinde bir sürü alt başlıklar var. En son yapılan dolmuş modernizasyonu da bu ulaşım sorununun içerisinde, toplu taşıma zaman içerisinde yaya yolları da otomatik sorunu da bu ana başlığın içinde."

"Trabzon'da böyle bir toplu taşıma sistemi yok. Otobüs üzerinden devam ediyor sistem ama otobüslerde de bir problem var. Kalkış, gidis beklemeye sürelerinde ve güzergâhlarında problemler var."

yolları aramak lazım. Mesela Erzurum-Trabzon Demiryolu komisyonları ama Erzurum-Trabzon Demiryolu'nun tabii zergâhı afaki ve belirsiz bir güzergâh. Daha doğrusu etüt edilmiş üzerine çalışılmamış bir güzergâh. O güzergâh gerçekleştirildiği zaman kentin hangi bölgesinde bizim bir garımız olacak. Ana gar denilen istasyon nerede olacak? Bu istasyon limanla buluşacak mı yük için oraya gidecek mi? Bu nasıl bir form değişikliği yapacak kent olan bile tasarlama değil? Hava alanımız keza aynı durumda, yolu kapasitemiz oldukça yüksek bir havaalanı ama yakında bir Rize-Atın Havaalanı olacak ama orunla ilgili bir kapasite değişikliği olacak mı büyüyecek miyiz, küçülecek miyiz? Mesela deniz yolu mu

kullanmıyoruz hiç düşünülüyor deniz yoluyla ilgili şeyler en azından yolu tasarlama Karadeniz gibi bir deniz de zor deniyor hava şartlarından ama belki ulaşım açısından katkı koyabilecek şeyler olabilir. Bizim Yomra'da bir limanımız var esas limanımız yük limanı olarak kullanılıyor yolu limanı olarak değil. Trabzon eskiden liman ve ticaret kentiymiş eskiden dolayısıyla o liman çok büyük bir liman, geçmişte olan bir liman ama Yomra'daki limanda ikinci alternatif liman gözetiliyor. Akçaabat'ta küçük bir limanımız var. Yani böyle 3-5 tane içimiz aslında kendi aramızda deniz trafiği ile ulaşabilecek kapasiteyi verebiliyor tabii bu biraz o denizin şartlarına da bağlı, Karadeniz gibi bir yerde bir anda hava değişebiliyor. Bu durumlarda gemi hareketlerinin de ona göre düzensiz edilemesi gerekiyor. Bu biraz üzerinde çalışılması gereken bir konu ama sadece karayolu deniz taşımacılığı için bir kente maalesef birçok sorun yaşıyoruz.

günebakş: Sizce şehrin trafiğini hangi sistem rahatlatacak?

Ercan Şen: Fikir gelecektir mekân konusundan hep hafif raylı sistem bence. Ben diyorum ki hafif raylı sistem bu kent

mekinli herkes bilir. Bilirliktir taşıyan bazı yer ve mekânların insanları belleğinde kalmıştır, o tür yerler sanki Trabzon'da yavaş yavaş siliniyor. Ülkemizde kentsel dönüşümün çok doğrudan yapıldığını düşünmüyoruz. Kentsel dönüşümün bir uygulama yöntemi aslında fiziksel şartların iyileştirilmesi veya o mekânın bütünlüğünün korunmasıdır. Burada kullanılanlar ama biz hiçbir zaman yerinde dönüşüm yapmadık. Yerinde dönüşüm şu oldu: Yerde yerden insanları hem taşıyanlar, hem ticaret yapanları tutmak, yapılan da var olduğu yerde aslında uygun olarak dönüşümler. O yüzden çok örnek gösterebileceğimiz yerler var Trabzon'da o bellekten silinen ortadan yavaş yavaş silinen yerler. Kadınlar pazarı, Meydan Parkı'nın olduğu yerler su anda eskisi gibi değil. Tabakhane Köprüsü'nün olduğu yerler eskidi gibi değil. Öğretmen Okulu gibi bir şey geldi ki vadinin içerisinde ki orası antik liman bölgesi olarak geçiyor hem orası hem de Ortahisar'ın olduğu yer. Orada ne tür bulgular olduğunu da bilmiyoruz. Cephanelik binasının olduğu yerler. Bunlar belleği silmek noktasında değil ama bu şekilde yapılan bir kentsel dönüşümün doğrudan yapıldığını düşünmüyoruz. Söylenen şeyler belli bir yere kadar bizim için geçerli oluyor daha sonra yeni uygulamaları tabii kendi programın çerçevesinde uygulamaları yapıyorlar. Belki orada ortak alt tabii noktayı bulacak hareketler yapmak lazım. Birazlık yavaş yavaş, belediyeler meslek odaları veya diğer kamuoyuna oluşturan insanların arasında bu tür şeyler oluşmaya başlamaya başlasın. Fikir alanı genişletilmeli. Meslek örgütlerinin de yerel yönetimlerin de yaptığı hatalar var. Mesela belediye binasının olduğu ki vadiyi boşaltmak çok doğru bir karar çünkü bu alanın her neyse alabileceği yerlerde ve açılmak kentin de deniz buluşturulabileceği bir yerdi yani kenti değil ama kıydan uzak bir kenti.

günebakş: Vakit ayırmanız için teşekkür ederiz.

"Hafif raylı sistem beklide Trabzon gibi bir kent için şöyle 20, 30-50 yıl sonra gündeme gelebilecek bir sistem bence. Buradaki sistem metrobüs tarzı bir sistem olmalı. Bir yerel yönetim için değil kamuya hizmet için hizmetlerini yapmalı ama bile bile zarar edecek ekonomik sıkıntı oluşturacak bir sistemi de kumanın bir anlamı yok."

günebakş: Vakit ayırmanız için teşekkür ederiz.

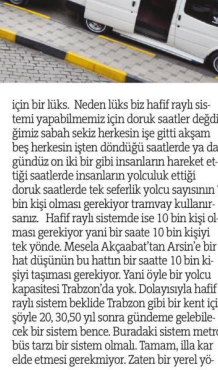
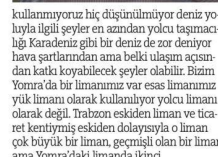
günebakş: Trabzon'un toplu taşıma sistemi nasıl?

Ercan Şen: Trabzon'da böyle bir toplu taşıma sistemi yok. Otobüs üzerinden devam ediyor sistem ama otobüslerde de bir problem var. Kalkış, gidis beklemeye sürelerinde ve güzergâhlarında problemler var. İnsanlara yürütme mesafesinde olan bir kenti diyoruz. Bunun anlamı şu bulunduğumuz noktadan 15 dakikaya da yarı saatte yürüyerek hem doğu hem batı istikametinde bazı yerlere ulaşabiliyoruz çünkü bir bitye olarak belli bir yarıya gelmiş insanlar yaklaşık 14 kilometreyi yarı saatte yürüyerek biliyorlar ama baktığımız zaman aslında bir yürütme mesafesinde bir kent, aslında tektir de kullanılmadan bir yerlere hareket edebiliyor. O imkanları sağlayacak bir ulaşım sisteminiz yok bizim. Yollarımızda da problemlerimiz var karayolularımızda. Dolmuşlarda bunun içine katılınca ve özel

trafikte için içine girince kesmekeş bir trafik sıkıntısı ortaya çıkıyor. Tabii bunun çözüm biraz zor. 10 yıldır bunu söylüyoruz son yıllarda benden başka meslek odaları da bunu söylemeye başladı. Bu kent için ulaşım ana planı dediğimiz bir plan yapılması gerekiyor. Bu Ulaşım Ana Planı denen şey hangi ulaşım türlerini kullanacağı, bu kente nasıl bir ulaşım yapacağını öngören bir bilimsel akademik çalışmadır.

"Biz kentsel bellek, geçmiş dediğimiz şeyleri kaybetmeye başladık. Mesela kentin belleğinde olan örnek gösterebileceğimiz mekânların ortadan kalktığını görmeye başladık. Kadınlar pazarnın yeniden rehabilite edilip taşınması ama biz zamanında kadınlar pazarnın mevcut haliyle kalp rehabilitasyonu edilemesini söylemiştik."

"10 yıldır bunu söylüyoruz son yıllarda benden başka meslek odaları da bunu söylemeye başladı. Bu kent için ulaşım ana planı dediğimiz bir plan yapılması gerekiyor. Bu Ulaşım Ana Planı denen şey hangi ulaşım türlerini kullanacağı, bu kente nasıl bir ulaşım yapacağını öngören bir bilimsel akademik çalışmadır."

netim kar için değil kamuya hizmet için hizmetlerini yapmalı ama bile bile zarar edecek ekonomik sıkıntı oluşturacak bir sistemi de kumanın bir anlamı yok."

günebakş: Kente sorun olarak farklı neleri gözlemlemektendesiniz?

Ercan Şen: Biz kentsel bellek, geçmiş dediğimiz şeyleri kaybetmeye başladık. Mesela kentin belleğinde olan örnek gösterebileceğimiz mekânların ortadan kalktığını görmeye başladık. Kadınlar pazarnın yeniden rehabilite edilip taşınması ama biz zamanında kadınlar pazarnın mevcut haliyle kalp rehabilitasyonu edilemesini söylemiştik."

"Hafif raylı sistem beklide Trabzon gibi bir kent için şöyle 20, 30-50 yıl sonra gündeme gelebilecek bir sistem bence. Buradaki sistem metrobüs tarzı bir sistem olmalı. Bir yerel yönetim için değil kamuya hizmet için hizmetlerini yapmalı ama bile bile zarar edecek ekonomik sıkıntı oluşturacak bir sistemi de kumanın bir anlamı yok."

"10 yıldır bunu söylüyoruz son yıllarda benden başka meslek odaları da bunu söylemeye başladı. Bu kent için ulaşım ana planı dediğimiz bir plan yapılması gerekiyor. Bu Ulaşım Ana Planı denen şey hangi ulaşım türlerini kullanacağı, bu kente nasıl bir ulaşım yapacağını öngören bir bilimsel akademik çalışmadır."

"Biz kentsel bellek, geçmiş dediğimiz şeyleri kaybetmeye başladık. Mesela kentin belleğinde olan örnek gösterebileceğimiz mekânların ortadan kalktığını görmeye başladık. Kadınlar pazarnın yeniden rehabilite edilip taşınması ama biz zamanında kadınlar pazarnın mevcut haliyle kalp rehabilitasyonu edilemesini söylemiştik."